

IPN BU 2401/7

AKTOTWÓRCA

Zespół/Zbiór:

[Komenda Główna Milicji Obywatelskiej w Warszawie 1944-1990](#)

Podzespół:

[Komenda Główna Milicji Obywatelskiej w Warszawie 1954-1990](#)

Seria:

[Zakład Kryminalistyki](#)

INFORMACJE IDENTYFIKUJĄCE

Sygnatura IPN: IPN BU 2401/7

Dawna sygnatura: GAP 87/248 t.1

OPIS ZAWARTOŚCI

Tytuł:

Film pt. "Oględziny Aresztu Śledczego w Bydgoszczy przeprowadzone dnia 6.9.1981 r."

Opis:

Film składa się z dwóch części. Część 1 to film właściwy (z tytułem i napisami końcowymi) z oględzin Aresztu Śledczego w Bydgoszczy przeprowadzonych 8 września 1981 r. Dokumentuje on zniszczenia dokonane podczas buntu osadzonych i ucieczki 188 więźniów z aresztu w dniach 5-7 września 1981 roku. Na zdjęciach: tłum zebrany przed aresztem (przy ulicy Wałów Jagiellońskich), funkcjonariusze i pojazdy Milicji Obywatelskiej zabezpieczający teren. Zdjęcia kompleksu: ogrodzenia i budynków (aresztu, Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych oraz gmachów Sądu i Prokuratury Wojewódzkiej w Bydgoszczy). Zbliżenia na zakratowane okna więzienne z wyglądającymi przez nie osadzonymi. Narrator przedstawia przebieg wydarzeń: o godz. 15.10 w dniu 5 września 1981 roku tymczasowo aresztowany 18-letni Jacek Cieślewicz podczas spaceru podejmuje próbę ucieczki. Postrzelony w klatkę piersiową przez wartownika Służby Więziennej zostaje zabrany o godzinie 15:20 przez karetkę reanimacyjną do szpitala w Bydgoszczy. Odgłos karetki powoduje bunt pozostałych osadzonych. Tłuką szyby w oknach, wydają okrzyki nawołujące zebranych przed aresztem do atakowania go z zewnątrz. Tłum napiera na bramę główną. Naczelnik aresztu zarządza alarm i wprowadza stan ostrego pogotowia. Między godz. 17:30 a 18:30, po wybiciu drzwi prowadzących do cel, więźniowie przedostają się na korytarz oddziałów. Tworzą barykady. Około godz. 19.00 dostają się do magazynów z odzieżą prywatną i przebijają się w stroje cywilne. W pierwszym etapie ucieka 70 osób przedostając się na teren sąsiadującego z więzieniem sądu. W kolejnym etapie więzienie opuszcza około 120 uciekinierów. W filmie zaprezentowano: prześcieradła zawieszane między więziennymi oknami z napisami: „Służba Więzienna strzelała do Więźnia. Solidarność Komitet” i „Strajk okupacyjny”, leżące na ziemi transparenty: "Nie dajmy się", "Solidarność jest z nami" oraz list o treści „Maciąg Waclaw. Chcę się poddać, lecz nie mam wyjścia aby się wydostać z tąd. Chce odbyć wyrok, chcę być wolny i chcę żyć. Maciąg Waclaw.” Zbliżenie na metalowe kubki i talerze więzienne, skórzaną kurtkę, metalowe fragmenty krat leżące na bruku i trawie oraz zdewastowane okna i drzwi więzienne. Przyjazd duchownych samochodem marki Opel na wieczorne rozmowy z Komitetem Protestujących. W spotkaniu z osadzonymi uczestniczyło 4 przedstawicieli bydgoskiego MKZ Solidarność i dwóch przedstawicieli poznańskiej kurii metropolitarnej.

Protestujący złożyli listę 28 postulatów, które przez władze zostały odrzucone. Zakończenie protestu o godzinie 18:00 w dniu 7 września 1981 r. Część 2 to fragmenty nagrań filmowych, nie wykorzystane w zmontowanym, oficjalnym filmie (stanowiącym część 1). Zdjęcia kompleksu w tym ogrodzenia, dziedzińca i budynków: aresztu, Okręgowego Zarząd Zakładów Karnych, gmachu Sądu i Prokuratury Wojewódzkiej w Bydgoszczy. Nagrania przedstawiają zniszczone elementy elewacji (dachówki, okna i drzwi więzienne, ściany budynków), mur więzienny a także drewniane ławki, gruz, szmaty i metalowe fragmenty krat leżące na bruku i trawie. Zbilżenia na zakratowane okna więzienne z obserwującymi otoczenie sylwetkami osadzonych. Filmowanie butelek ze środkiem chemicznym o nazwie Buwi Sil (płynna pasta do podłóg). Realizacja: Zakład Kryminalistyki KGMO w Warszawie. Operatorzy obrazu: por Jerzy Tarkowski, chor. Bohdan Racki, opracowanie i montaż: por. Jerzy Tarkowski, komentował: mjr Marian Sobiechowski.

DATY WYTWORZENIA DOKUMENTÓW

Data początkowa: 1981

Data końcowa: 1981

OPIS ZEWNĘTRZNY

Forma fizyczna: Taśma filmowa 16mm

Liczba tomów: 1

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA

Nazwa archiwum:

[Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie](#)